

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Guzun Ion

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, de către avocatul Diaconov Vladimir în numele părții vătămate și de către partea vătămată Postolachi Victor și de către avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Gorea Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, în cauza penală în privința lui

Gorea Pavel xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx și domiciliat în xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.04.2018 - 18.11.2019;

Instanța de apel: 10.12.2019 - 30.06.2020;

Instanța de recurs: 08.09.2020 - 18.05.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 18 noiembrie 2019, Gorea Pavel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoare, pe o perioadă de probațiune de 4 (patru) ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării de la Gorea Pavel în beneficiul lui Postolachi Victor a sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 2 600 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru deplasare și suma de 4000 cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea din contul lui Gorea Pavel în beneficiul statului a sumei de 3048,16 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

2. Potrivit rechizitoriului, Gorea Pavel, a fost învinuit de faptul că în perioada de timp de la mijlocul lunii octombrie 2017 până la 28 februarie 2018, având scopul dobândirii prin șantaj a bunurilor lui Postolachi Victor, sub pretextul existenței unei datorii financiare, creată în rezultatul unei afaceri anterioare comune soldată cu

insucces, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane, la moment neidentificate de către organul de urmărire penală, în repetate rânduri l-au amenințat pe Postolachi Victor, în mod direct cât și prin intermediul telefonului, cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, solicitându-i să-i transmită mijloace bănești în sumă de 7 000 de euro, care conform ratelor Băncii Naționale a Moldovei constituiau suma de 143 527,3 lei MD.

Astfel, în vederea atingerii scopului său criminal, la 21 octombrie 2017 aproximativ la ora 12:00, Gorea Pavel împreună cu trei persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, care s-au prezentat cu numele „Artur”, „Vasile” și „Serghei”, au intrat în ograda casei lui xxxxx, amplasată în xxxxx, unde în acel moment se afla Postolachi Victor și l-au amenințat pe ultimul cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, solicitându-i să le transmită banii în sumă de 7 000 de euro, totodată fixându-i termen de o zi, în vederea transmiterii unei rate în mărime de 1 000 de euro din suma solicitată.

Ulterior, sub pretextul neexecutării de către Postolachi Victor a cerințelor sale ilegale, Gorea Pavel împreună cu persoanele nominalizate, în repetate rânduri l-au apelat telefonic, de pe diferite posturi de telefonie mobilă, pe Postolachi Victor și l-au amenințat pe ultimul cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, în vederea transmiterii mijloacelor bănești extorcate.

În continuarea acțiunilor sale criminale, persoanele neidentificate pe nume „Artur” și „Vasile”, fiind în înțelegere prealabilă și acționând din numele lui Gorea Pavel, la 05 noiembrie 2017, aproximativ la ora 15:00, au intrat în ograda casei lui Postolachi Victor din xxxxx, unde l-au amenințat pe ultimul cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, în vederea convingerii acestuia să le transmită mijloacele bănești solicitate. Totodată, în același scop, persoana necunoscută pe nume „Artur” i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea capului victimei, cauzându-i dureri fizice, după care au plecat cu automobilul lui Gorea Pavel într-o direcție necunoscută.

Ulterior, pe parcursul perioadei de timp de la 05 noiembrie 2017, până la 28 februarie 2018, Gorea Pavel și-a continuat amenințările sale ilegale, față de Postolachi Victor, în vederea atingerii scopului său cupidant, până când a fost reținut de către colaboratorii de poliție.

Astfel, de către organul de urmărire penală Gorea Pavel a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (5) Cod penal, *șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violență persoana, săvârșită de mai multe persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață și sănătate, prin amenințare cu moartea și în proporții mari.*

3. Prima instanță în urma analizării probatoriului administrat la dosar, a ajuns la concluzia, că acțiunile inculpatului Gorea Pavel urmează a fi încadrate în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, *samavolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, însoțită de amenințare cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății.*

Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că Gorea Pavel, în perioada de timp de la mijlocul lunii octombrie 2017 până la 28 februarie 2018, având scopul revendicării datoriei presupuse față de Postolachi Victor xxxxx, creată

în rezultatul unei afaceri anterioare comune soldată cu insucces, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane la moment neidentificate de către organul de urmărire penală, în repetate rânduri l-au amenințat pe cet. Postolachi Victor xxxxx, în mod direct cât și prin intermediul telefonului, cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, solicitându-i să-i transmită mijloace bănești în sumă de 7 000 de Euro, care conform ratelor Băncii Naționale a Moldovei constituiau suma de 143 527,3 lei.

Astfel, în vederea atingerii scopului său criminal, la 21 octombrie 2017 aproximativ la ora 12:00, Gorea Pavel împreună cu trei persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, care s-au prezentat cu numele „Artur”, „Vasile” și „Serghei”, au intrat în ograda casei xxxxx, amplasată în xxxxx, unde în acel moment se afla Postolachi Victor xxxxx și l-au amenințat pe ultimul cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, solicitându-i să le transmită banii în sumă de 7 000 de Euro, totodată fixându-i un termen de o zi, în vederea transmiterii unei rate în mărime de 1 000 de Euro din suma solicitată.

Ulterior, sub pretextul neexecutării de către cet. Postolachi Victor xxxxx a cerințelor sale ilegale, Gorea Pavel împreună cu persoanele nominalizate, în repetate rânduri l-au apelat telefonic, de pe diferite posturi de telefonie mobilă, pe cet. Postolachi Victor xxxxx și l-au amenințat pe ultimul cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, în vederea transmiterii mijloacelor bănești extorcate.

În continuarea acțiunilor sale criminale, persoanele neidentificate pe nume „Artur” și „Vasile”, fiind în înțelegere prealabilă și acționând din numele lui Gorea Pavel xxxxx, la 05 noiembrie 2017 aproximativ la ora 15:00, au intrat în ograda casei lui Postolachi Victor xxxxx din xxxxx, unde l-au amenințat pe ultimul cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, în vederea convingerii acestuia să le transmită mijloacele bănești solicitate.

Totodată, în același scop, persoana necunoscută pe nume „Artur” i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea capului victimei, cauzându-i dureri fizice, după care au plecat cu automobilul lui Gorea Pavel xxxxx într-o direcție necunoscută.

Ulterior, pe parcursul perioadei de timp de la 05 noiembrie 2017 până la 28 februarie 2018, Gorea Pavel xxxxx și-a continuat amenințările sale ilegale, față de Postolachi Victor xxxxx, în vederea atingerii scopului său cupidant, până când a fost reținut de către colaboratorii de poliție.

4. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri conform ordinii stabilite pentru prima instanță prin care inculpatul Gorea Pavel să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea pedepsei închisorii pe termen de 11 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis și admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea apelului acuzatorul de stat a indicat că, cerința în speță se manifestă prin solicitarea lui Gorea Pavel de la Postolachi Victor de a transmite banii în sumă totală de 143 527, 3 lei care se presupuneau a fi în posesia victimei. Constrângerea lui Postolachi Victor de a satisface această cerere s-a exprimat prin următoarele forme de amenințări: - amenințarea cu violența - această amenințare a fost percepută de victimă drept realizabilă, deoarece acesta a indicat că prima discuție cu inculpatul, față în față a avut loc la domiciliul lui Lăpușneanu Valeriu, la

data de 21 octombrie 2017, în xxxxx, unde inculpatul împreună cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, i-a cerut suma de 7 000 euro cu ton agresiv.

La fel, amenințarea cu violența fizică a fost percepută de victimă drept realizabilă deoarece acesta a indicat că deja la a doua discuție din 05 noiembrie 2017, la domiciliul său, acesta a fost amenințat cu cauzarea de vătămări corporale de către persoane necunoscute care s-au prezentat a fi din partea lui Gorea Pavel, tot atunci a fost lovit în regiunea capului, iar declarațiile în cauză se confirmă și prin declarațiile martorului minor Postolachi Ana; -amenințarea cu vătămarea corporală a integrității corporale, s-a realizat în convorbirile telefonice purtate în data de 23 ianuarie 2018, prin influențarea psihică, îndreptată spre intimidarea, înfricoșarea victimei, pentru a-i provoca neliniște pentru securitatea sa.

Invocă procurorul că, infracțiunea incriminată lui Gorea Pavel s-a consumat din momentul înaintării cerinței de transmitere a sumei de 7000 euro însoțite de amenințare care a avut loc la data de 21 octombrie 2017, la domiciliul lui xxxxx, în xxxxx și la data de 05 noiembrie 2017 la domiciliul părții vătămate Postolachi Victor, acțiuni care au continuat până la data reținerii inculpatului.

Suma de 7 000 euro, extorcată de la Postolachi Victor constituie 143 527, 3 lei și se consideră potrivit art. 126 alin. (1) Cod penal - proporții mari. Latura subiectivă a infracțiunii de șantaj se caracterizează prin intenție directă și scop de profit, iar înaintarea cerințelor cu caracter patrimonial constă din faptul că cerințele nu sunt bazate pe lege, iar în cazul din speță inculpatul nu a avut temei legal de a cere transmiterea respectivelor sume bănești.

Consideră procurorul că, acțiunile inculpatului Gorea Pavel nu pot fi calificate ca samavolnicie în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece potrivit practicii judiciare spre deosebire de samavolnicie, șantajul este posibil doar în raport cu bunurile străine, asupra cărora făptuitorul nu are nici dreptul legitim, nici dreptul presupus (fapt confirmat chiar de declarațiile părții vătămate Postolachi Victor, care a menționat că s-a implicat în recuperarea banilor acumulați ca datorie în rezultatul insuccesului afacerii cu merele și anume suma de 35 000 lei i-a restituit-o lui Gorea Pavel, ulterior în luna septembrie 2012 - suma de 13 000 lei; ulterior pe parcursul anului 2013 i-a transmis suma de 8 000 euro în câteva tranșe, iar în anul 2016, i-a mai restituit suma de 500 euro, în final nu mai era dator lui Gorea Pavel cu careva sume de bani. În aceeași ordine de idei, în cazul samavolniciei acțiunile de amenințare, violență, nimicire a bunurilor etc., reprezintă un mijloc de realizare a dreptului legitim sau presupus al făptuitorului, iar în cazul șantajului astfel de acțiuni ca amenințarea, violența, deteriorarea ori distrugerea bunurilor etc., constituie mijlocul de întărire a cererii ilegale a făptuitorului, iar în cazul samavolniciei - acțiunile de amenințare, violență reprezintă un mijloc de realizare a dreptului legitim sau presupus al făptuitorului, iar în cazul șantajului astfel de acțiuni ca amenințarea, violența, deteriorarea ori distrugerea bunurilor etc. constituie mijlocul de întărire a cererii ilegale a făptuitorului.

5. Avocatul Diaconov Vladimir în numele părții vătămate Postolachi Victor a declarat apel împotriva sentinței, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Gorea Pavel să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (5) Cod penal, totodată,

s-a solicitat încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material în sumă de 13 400 lei, și a prejudiciului moral în sumă de 25 000 lei.

În susținerea apelului avocatul pătimitului a specificat că, prima instanță eronat a reîncadrat acțiunile inculpatului, contrar prevederilor art. 325 Cod de procedură penală, deoarece reîncadrarea se permite în cazul în care infracțiunea recalificată este din aceeași categorie.

Faptul că Postolachi Victor îi este dator lui Gorea Pavel este o invenție a inculpatului, expusă în scop de apărare. În acest sens, la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar confirma faptul că Postolachi Victor îi este dator lui Gorea Pavel.

Astfel, despre faptul că Gorea Pavel ar fi împrumutat careva bani, partea vătămată nu a cunoscut. La revenirea din Rusia, Postolachi Victor la fel nu a cunoscut că Gorea Pavel ar fi împrumutat bani și la procente. Despre faptul că banii au fost împrumutați la procente Postolachi Victor a aflat peste 5 ani de zile, abia în anul 2017, când a venit cu persoane străine, adică cu niște escroci și îl șantajau că este dator. Amenințările lui Gorea Pavel sunt reflectate în convorbirile cu persoane necunoscute și cu partea vătămată expuse în stenogramele anexate la materialele cauzei penale.

Consideră apelantul că, prin acțiunile sale Gorea Pavel a cerut și a încercat să obțină împreună cu persoane (necunoscute pentru partea vătămată pe nume Artur, Vasile și Serghei suma pretinsă de 7 000 euro ce constituie 143 527,3 lei, amenințând partea vătămată și rudele acestuia. Altă circumstanță de importanță majoră care demonstrează că Gorea Pavel încearcă pe spatele lui Postolachi Victor să se îmbogățească ilegal este și faptul că în ședința de judecată din 13.11.2018, a fost adus un cetățean care a fost audiat ca martor pe nume Grama Vitalie și care a declarat că în perioada august-septembrie a anului 2012, Gorea Pavel s-a adresat la acesta pentru a împrumuta o sumă de bani pentru o afacere cu mere sau nu știe cu ce și i-a dat suma de 10 000 euro și peste câteva zile suma de 100 000 lei, la rata dobânzii de 5 %, fără a confirma aceste presupuse datorii cu careva documente (contracte, recipise, scrisori, etc.), or, existența unui împrumut în valoare mai mare de 1000 lei decade cu proba cu martori sau cu declarații și fără careva probe.

Deși în ședința de judecată avocatul inculpatului a prezentat niște hotărâri judecătorești pentru a caracteriza personalitatea părții vătămate, acestea nu au relevanță la cauza respectivă, chiar dacă Postolachi Victor ar fi săvârșit careva fapte pentru care acesta a răspuns deja, nimeni nu este în drept și nu-i permite lui Gorea Pavel să îl șantajeze neîntemeiat pe Postolachi Victor cu amenințări asupra sa și a familiei sale, astfel prin acțiunile sale Gorea Pavel a săvârșit infracțiunea de șantaj în proporții mari pentru ce și trebuie să răspundă, iar instanța de judecată a omis toate aceste circumstanțe.

Menționează apărătorul că, prin acțiunea civilă depusă în interesele lui Postolachi Victor, a solicitat încasarea de la Gorea Pavel în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 25 000 lei și a prejudiciului material în mărime totală de 13 400 lei, ce constituie cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 10 000 și 3400 cheltuielile de deplasare, în total suma de 38 400 lei.

În privința prejudiciului moral în mărime de 25 000 lei evidențiază că acesta constă din suferințele psihice și morale legate de disconfort, apariția unor stări de stres, încât partea vătămată a trecut prin depresie, frica pentru securitatea familiei.

Consideră că, suma de 5000 lei apreciată de către instanța de judecată cu titlu de prejudiciu moral, este inechitabilă și disproporționat de mică în comparație cu suferințele pe care le-a suportat pătimitul.

Prejudiciul material constă din cheltuielile de judecată suportate în acest proces constituie 10 000 lei cheltuielile pentru asistența juridică, fapt confirmat prin bonul de plată seria ED nr. 778084 din 16.05.2018 și cheltuielile de deplasare pentru prezența la 17 ședințe de judecată, a câte 200 lei pentru o deplasare, în mărime de 3 400 lei. Cheltuielile de judecată total constituie 13 400 lei.

Cu privire la faptul că judecătorul a exclus din calculul deplasării la ședințele din judecată bonurile de plată din data de 06 iunie 2018, 03 octombrie 2018 și 05 martie 2019, a menționat apelantul, că deplasarea efectivă a fost executată de către apărătorul părții vătămate, împreună cu partea vătămată spre Judecătoria Chișinău pentru a participa la ședințele de judecată, dar din motive neimputabile lor ședințele nu au avut loc, astfel instanța de judecată a exclus nejustificat calculul acestor trei bonuri.

6. Avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Gorea Pavel a declarat apel solicitând casarea sentinței, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Gorea Pavel să fie achitat din motiv că fapta incriminată prevăzută de art. 189 alin. (5) Cod penal, nu a fost comisă de către inculpat, iar acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal.

În susținerea cerințelor apelului, avocatul Bordian Radion a invocat faptul că, inculpatul Gorea Pavel nu a urmărit scopul de profit în cazul pretinderii sumelor de bani de la Postolachi Victor, deoarece toate probele administrate și cercetate în cadrul ședinței instanței de fond demonstrează clar că Gorea Pavel a cerut doar restituirea datoriei de la Postolachi Victor, din cauza afacerii cu mere eșuate, ceea ce denotă lipsa elementelor infracțiunii de șantaj și a celei de samavolnicie.

Prima instanță nu a făcut o delimitare între acțiunile lui Gorea Pavel care a cerut doar restituirea banilor, și cele trei persoane de gen masculin care l-au agresat pe pătimit, cu atât mai mult că agresiunea fizică invocată de către pătimit poartă doar un caracter declarativ, nefiind efectuată nici o expertiză medico-legală.

Indică apărătorul inculpatului că, întreaga acuzare și sentința de condamnare s-a bazat exclusiv pe declarațiile lui Postolachi Victor și a rudelor acestuia, în lipsa altor probe, cu atât mai mult acțiunile de șantaj pot fi incriminate celor trei persoane necunoscute care declarativ l-ar fi agresat fizic pe pătimit cerându-i restituirea banilor, însă nicidecum de către Gorea Pavel.

Din probele administrate la caz nu se atestă că Gorea Pavel l-ar fi agresat sau l-ar fi amenințat pe pătimit, iar declarațiile ultimului la acest capitol sunt indirecte, și la acest capitol prima instanță nu a delimitat acțiunile celor trei persoane necunoscute care l-ar fi agresat fizic pe pătimit și acțiunile lui Gorea Pavel care nu a făcut altceva decât să pretindă de la Postolachi Victor restituirea banilor.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020 au fost admise, din alte motive, apelurile declarate, casată parțial sentința în partea laturii penale și pronunțată, în acest sens, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gorea Pavel, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită

pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale. În rest, sentința a fost menținută.

7.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a relatat că la examinarea cauzei penale, prima instanță a admis o eroare de drept, stipulată în art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală, și anume constatarea incorectă a stării de fapt și de drept a comiterii infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, de către inculpatul Gorea Pavel.

Astfel, instanța de apel a constatat în fapt, că Gorea Pavel, în perioada de timp de la mijlocul lunii octombrie 2017, până la data de 28 februarie 2018, având scopul revendicării datoriei presupuse de la Postolachi Victor xxxxx, creată în rezultatul unei afaceri anterioare comune soldată cu insucces, acționând exercitând un drept presupus legitim, în mod arbitrar și cu încălcarea ordinii stabilite de legislația în vigoare, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane la moment neidentificate de către organul de urmărire penală – în privința cărora cauza penală a fost disjunsă într-un proces separat, în repetate rânduri l-au amenințat pe Postolachi Victor xxxxx, în mod direct cât și prin intermediul telefonului, cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, solicitându-i să-i transmită mijloace bănești în sumă de 7 000 de euro, care conform ratelor Băncii Naționale a Moldovei constituiau suma de 143 527,3 lei MD.

Astfel, în vederea atingerii scopului său criminal, la data de 21 octombrie 2017 aproximativ la ora 12:00, exercitând un drept presupus legitim, acționând într-un mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite de lege, Gorea Pavel împreună cu trei persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, care s-au prezentat cu numele „Artur”, „Vasile” și „Serghei”, au intrat în ograda casei lui xxxxx xxxxx, amplasată în xxxxx, unde în acel moment se afla Postolachi Victor xxxxx și l-au amenințat pe ultimul cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, solicitându-i să le transmită banii în sumă de 7 000 de euro, totodată fixându-i un termen de o zi, în vederea transmiterii unei rate în mărime de 1 000 de Euro din suma solicitată.

Ulterior, sub pretextul neexecutării de către Postolachi Victor xxxxx a cerințelor sale ilegale, Gorea Pavel xxxxx împreună cu persoanele nominalizate, în repetate rânduri l-au apelat telefonic, de pe diferite posturi de telefonie mobilă, pe Postolachi Victor xxxxx și l-au amenințat pe ultimul cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, în vederea transmiterii mijloacelor bănești cerute.

În continuarea acțiunilor sale criminale, persoanele neidentificate pe nume „Artur” și „Vasile”, fiind în înțelegere prealabilă și acționând din numele lui Gorea Pavel xxxxx, la data de 05 noiembrie 2017, aproximativ la ora 15:00, au intrat în ograda casei lui Postolachi Victor xxxxx din xxxxx, unde l-au amenințat pe ultimul cu aplicarea violenței fizice și cu moartea, în vederea convingerii acestuia să le transmită mijloacele bănești solicitate.

Totodată, în același scop, persoana necunoscută pe nume „Artur” i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea capului victimei, cauzându-i dureri fizice, după care au plecat cu automobilul lui Gorea Pavel xxxxx într-o direcție necunoscută.

Ulterior, pe parcursul perioadei de timp de la data de 05 noiembrie 2017, până la data de 28 februarie 2018, Gorea Pavel xxxxx și-a continuat amenințările sale ilegale, față de Postolachi Victor xxxxx, în vederea atingerii scopului său, până când a fost reținut de către colaboratorii de poliție.

Prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Gorea Pavel a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 352 alin. (2) lit. c), Cod penal, individualizată prin „*samavolnicie, adică exercitarea unui drept presupus legitim în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, cu cauzarea de daune intereselor persoanelor fizice, însoțită de amenințare cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății*”.

7.2. În baza probelor cercetate, instanța de apel a considerat dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii de samavolnicie, și anume, prin declarațiile inculpatului Gorea Pavel, declarațiile părții vătămate Postolachi Victor, declarațiile martorilor Coșpormac Valeriu, Lăpușneanu Valeriu, Postolachi Zinaida, Postolachi Ana, Coșpormac Sorina, Grama Vitalie, Caracas Ion, Nogai Roman, Constantinov Petru și prin probele materiale administrate la caz, precum procesul-verbal din 26.02.2018 de consemnare și certificare a măsurii speciale de investigație privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor dintre Gorea Pavel și Postolachi Victor care au avut loc la 23.01.2018 în mun. Chișinău, pe xxxxx (Vol.I, f.d.77-93); procesele-verbale cu privire la interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice din 02.01.2018, din 09.01.2018 și din 12.03.2018, prin care au fost stenografiate discuțiile telefonice pertinente, purtate de abonatul postului de telefonie mobilă cu numărul SIM: xxxxx, care potrivit materialelor cauzei penale aparține învinutului Gorea Pavel (Vol.II, f.d.69-79; 99-120; 139-161); raportul de analiză operațională din 22.03.2018, întocmit de Centrul Analiză a Informațiilor INI în urma examinării descifrărilor convorbirilor telefonice de intrare - ieșire, efectuate de pe posturile de telefonie mobilă cu numerele SIM: xxxxx, de care se folosește învinutul Gorea Pavel, xxxxx, de care se folosește partea vătămată Postolachi Victor, xxxxx de care se folosește suspectul Margarint Gheorghe și xxxxx de care se folosește suspectul neidentificat (Vol.II, f.d.47-53); procesul-verbal de percheziție din 28.02.2018, efectuată la domiciliul lui Gorea Pavel xxxxx, amplasat în xxxxx, prin care a fost ridicat telefonul mobil de model „Iphone 5”, cu numărul de IMEI: xxxxx și cartela SIM „Moldcell” cu numărul xxxxx (Vol.II, f.d.189-192); procesul-verbal de examinare din 22.03.2018, a telefonului mobil de model „Iphone 5”, cu numărul de IMEI: xxxxx și cartela SIM „Moldcell” cu numărul xxxxx (Vol.II, f.d.193-202); procesul-verbal de confruntare din 22.03.2018, efectuată între partea vătămată Postolachi Victor xxxxx și învinutul Gorea Pavel, în cadrul căreia ambii și-au menținut declarațiile sale anterioare (Vol.II, f.d.240-247).

7.3. Referitor la solicitarea procurorului privind încadrarea acțiunilor inculpatului Gorea Pavel în baza art. 189 Cod penal, instanța de apel a indicat că nu a constatat existența elementelor constitutive ale infracțiunii de șantaj în acțiunile inculpatului, or, probele administrate la caz, denotă o altă încadrare juridică a acțiunilor acestuia, decât cea făcută de către organul de urmărire penală, și anume a faptei de samavolnicie.

Astfel, în cazul în care făptuitorul exercită un drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite - cerând să-i fie transmise bunuri sau dreptul asupra unor bunuri, ori să fie săvârșite în folosul lui acțiuni cu caracter patrimonial - nu există temeiul aplicării prevederilor art. 189 Cod penal.

În asemenea situații, răspunderea se va aplica în baza art. 352 Cod penal sau a art. 335 din Codul contravențional. Așadar, situația-premiză ce caracterizează faptele specificate la art. 352 Cod penal sau la art. 335 din Codul contravențional,

situație care o individualizează în raport cu infracțiunile prevăzute la art. 189 Cod penal, constă în aceea că făptuitorului îi aparține un drept prevăzut de lege sau el consideră că are un asemenea drept.

În acest sens, instanța de apel a menționat că pentru a fi posibilă aplicarea uneia dintre prevederile de la art. 189 Cod penal, transmiterea trebuie să fie nu doar ilegală, dar și gratuită, or, gratuitatea semnifică lipsa din partea făptuitorului a contraprestației echivalente, precum și lipsa intenției făptuitorului de a efectua o asemenea contraprestație în viitor. De aceea, la aprecierea caracterului gratuit al conținutului cerințelor patrimoniale trebuie să se i-a în considerare aspectul temporal al transmiterii contra-echivalentului bunurilor, dreptului asupra bunurilor sau al săvârșirii acțiunilor cu caracter patrimonial. În principiu, răspunderea penală pentru șantaj nu va fi exclusă în situația transmiterii de către făptuitor victimei echivalentului, chiar și integral, după ce organelor de drept le-a devenit cunoscut faptul transmiterii bunurilor, a dreptului asupra acestora sau săvârșirii de către victimă a acțiunilor cu caracter patrimonial.

Sub aspect de fapt, instanța de apel a constatat cu certitudine atât din declarațiile inculpatului Gorea Pavel, cât și din relatările părții vătămate Postolachi Victor și ale martorilor Coșpormac Valeriu, Lăpușeanu Valeriu, Postolachi Zinaida, Postolachi Ana, Coșpormac Sorina, Grama Vitalie, Caracaș Ion, Nogai Roman și Constantinov Petru, că inculpatul Gorea Pavel și Postolachi Victor au desfășurat anterior o afacere ce ține de exportul merelor în Federația Rusă, cu atât mai mult că în cadrul audierii sale Postolachi Victor deși inițial neagă că ar fi cunoscut că inculpatul a luat împrumut pentru afacerea în care s-au implicat, ulterior a recunoscut că a cunoscut despre acest fapt, mai mult decât atât, acesta a recunoscut nemijlocit faptul că îi era dator inculpatului Gorea Pavel jumătate din suma pe care ultimul a achitat-o.

În cazul de față, instanța de apel a identificat cert că de fapt, cerința inculpatului Gorea Pavel, adresată către pătimitul Postolachi Victor, de a i se restitui suma de bani, care s-a format din împrumuturi pentru afacere, dar și pierderi care au survenit, acesta și-a exprimat în modul arbitrar dreptul său legitim, cu încălcarea ordinii de drept, deoarece în situația dată, având înscrisurile privind sumele datorate de către Postolachi Victor, care de altfel au și fost recunoscute de către ultimul, nu a fost lipsit de dreptul legal de a se adresa în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată, depusă în conformitate cu prevederile art. 166 – 167 Cod de procedură civilă.

Contrar ordinii stabilite inculpatul Gorea Pavel a recurs la exercitarea arbitrară și depășirea limitelor legale a drepturilor sale, și anume acțiuni manifestate prin amenințări, aplicarea forței fizice, cât și alte agresiuni verbale adresate de către acesta, cât și de către alte trei persoane, la moment neidentificate de către organul de urmărire penală.

Mai mult, chiar din relatările lui Postolachi Victor, cât și ale martorilor Coșpormac Valeriu, Lăpușeanu Valeriu, Postolachi Zinaida, Postolachi Ana și Coșpormac Sorina, instanța de apel a identificat că inculpatul Gorea Pavel, a încercat și prin intermediul persoanelor interpușe să-și exercite arbitrar dreptul său de răscumpărare a datoriilor, acțiune manifestată prin amenințări cu răfuială fizică și psihică, neavând acest drept, or, prin prisma normelor de drept acesta urma să se

adreseze în instanța de judecată, iar în cazul în care se consideră deposedat de bani sub aspect penal, nu a fost lipsit de dreptul de a sesiza și organele de ocrotire a normelor de drept, în conformitate cu cerințele art. 262–263, art. 274 Cod de procedură penală, cu o plângere, fără a recurge la exercitarea samavolnică și ilicită a drepturilor sale.

Cu toate că pe parcursul cercetării judecătorești atât în prima instanță, cât și în instanța de apel s-a stabilit că Postolachi Victor a fost o persoană implicată în mai multe afaceri, dar și că are mai multe datorii față de persoane terțe, faptul dat nu legitimează acțiunile inculpatului Gorea Pavel, și nu exclude acțiunea prejudiciabilă exercitată la caz, cu atât mai mult circumstanța dată urmează a fi luată în considerație la numirea pedepsei, astfel că alegațiile apărătorului inculpatului la capitolul dat sunt nejustificate.

Într-o altă ordine de idei, instanța de apel a reținut că, din relatările martorului Coșpormac Valeriu s-a confirmat faptul că între Gorea Pavel și Postolachi Victor au avut loc afaceri, totodată acesta a fost prezent în ziua când au venit persoanele care discutau cu Postolachi Victor despre obligația acestuia de a întoarce datoria lui Gorea Pavel.

La fel, martorul Postolachi Zinaida a indicat că, Gorea Pavel și Postolachi Victor au inițiat afacerea cu merele în anul 2012, în rezultatul cărei nu au avut profit, fapt pe care îl cunoaște de la soțul ei Postolachi Victor. Tot ea expune cum a avut loc deplasarea lui Postolachi Victor la Moscova precum și circumstanțele deplasării la Moscova și reîntoarcerea în țară a lui Gorea Pavel, cunoscute din cele relatate ei de către soț. Iar martorul Postolachi Ana, care de asemenea a confirmat faptul desfășurării afacerilor între Gorea Pavel și Postolachi Victor, fapt despre care martorul a cunoscut până la incidentul din octombrie 2017, confirmând că cunoaște că a existat un conflict între tatăl ei - Postolachi Victor și Gorea Pavel în legătură cu afacerea cu merele care a eșuat. Tot Postolachi Ana indică în ședința de judecată despre circumstanțele zilei din octombrie 2017 în care au venit niște domni care au vorbit pe tonuri ridicate cu tatăl ei și l-au lovit, conflictul fiind întemeiat pe disputa dintre Postolachi Victor și Gorea Pavel.

Tot aici, instanța de apel a notat că martorul Coșpromac Sorina a specificat că, au venit unele persoane care cereau de la Postolachi Victor o datorie pe care o avea ultimul față de Gorea Pavel, și tot atunci a aflat că Gorea Pavel și Postolachi Victor au avut o afacere cu mere care a eșuat. Consideră că persoanele au venit la solicitarea lui Gorea deoarece când plecau cu soțul de la Postolachi Victor l-au văzut cu mașina pe străzile satului.

Instanța de apel a mai stabilit că, din relatările inculpatului Gorea Pavel, confirmate prin declarațiile martorului Grama Vitalie, se atestă cert că, pentru inițierea afacerii cu merele în Federația Rusă, de către Gorea Pavel și Postolachi Victor, inculpatul a avut cheltuieli în sumă de 18 712 euro și 203 181 lei, totodată și Postolachi Victor în cadrul audierii sale nu a infirmat existența unei datorii, dar a specificat că a restituit lui Gorea Pavel suma de 8 500 euro și 45 000 lei, fără însă a prezenta careva acte confirmative.

Subsidiar, instanța de apel a relatat că, prin acțiunile sale, inculpatul Gorea Pavel a atentat nemijlocit la relațiile sociale cu privire la exercitarea drepturilor subiective în strictă conformitate cu legea, fiind asigurată respectarea intereselor

publice, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Așa fiind, instanța de apel a considerat că, acțiunile inculpatului Gorea Pavel, manifestate prin exercitarea dreptului său legitim de restituire a datoriei au depășit limitele legale, odată cu situația în care acesta a recurs la încălcarea ordinii de drept stabilite de legislația civilă și procesual civilă, vizând procedura de revendicare a banilor, or, dreptul legitim este dreptul statuat în lege, acte normative subordonate legii, hotărâri, acte administrative individuale, contracte ori având la bază un alt temei juridic (de exemplu, atunci când se atestă luarea bunurilor de la debitorul aflat în întârziere de plată sau de la angajatorul care achită remunerația în volum parțial etc.).

La rândul său, dreptul presupus este dreptul care nu-i aparține *de jure* făptuitorului, acesta consideră în mod eronat că i-ar aparține (de exemplu, atunci când făptuitorul efectuează samavolnic acțiuni operative de investigație sau alte acțiuni în vederea restabilirii drepturilor încălcate, sau când făptuitorul ia samavolnic bunuri de la persoanele care, în opinia lui, sunt vinovate de violarea unui drept patrimonial etc.).

Totodată, instanța de apel a atestat că, în cazul de față nu și-a găsit confirmare faptul aplicării de către inculpatul Gorea Pavel, a forței fizice față de pătimitul Postolachi Victor, în condițiile în care martorii Lăpușneanu Valeriu, Coșpromac Valeriu, Postolachi Ana și Coșpromac Sorina au specificat clar că, violența a fost aplicată de persoanele care s-au prezentat din numele inculpatului Gorea Pavel, iar martorul Coșpromac Valeriu a declarat că se afla la o distanță de 3-5 metri de la Postolachi Vitalie și a văzut că acesta a fost lovit de terțe persoane, Gorea Pavel nefiind prezent.

La capitolul dat, instanța de apel a respins, ca fiind nefondate, argumentele procurorului cu referire la faptul că acțiunile lui Gorea Pavel s-au manifestat prin amenințarea cu violența - această amenințare a fost percepută de victimă drept realizabilă deoarece acesta a indicat că prima discuție cu inculpatul, față în față a avut loc la domiciliul lui Lăpușneanu Valeriu, amenințarea cu violența fizică a fost percepută de victimă drept realizabilă, deoarece acesta a indicat că deja la a doua discuție din 05.11.2017, la domiciliul său, acesta a fost amenințat cu cauzarea de vătămări corporale de către persoane necunoscute, amenințarea cu vătămarea corporală a integrității corporale, s-a realizat în convorbirile telefonice purtate în data de 23.01.2018, prin influențarea psihică, îndreptată spre intimidarea, înfricoșarea victimei, pentru a-i provoca neliniște pentru securitatea sa.

Instanța de apel a apreciat ca fiind nejustificat și argumentul procurorului cu referire la faptul că, potrivit practicii judiciare, spre deosebire de samavolnicie, șantajul este posibil doar în raport cu bunurile străine, asupra cărora făptuitorul nu are nici dreptul legitim, nici dreptul presupus (fapt confirmat chiar de declarațiile părții vătămate Postolachi Victor, care a menționat că s-a implicat în recuperarea banilor acumulați ca datorie în rezultatul insuccesului afacerii cu merele și anume suma de 35 000 lei i-a restituit-o lui Gorea Pavel, ulterior în luna septembrie 2012 - suma de 13 000 lei; ulterior pe parcursul anului 2013 i-a transmis suma de 8 000 euro în câteva tranșe, iar în anul 2016, i-a mai restituit 500 euro, în final nu mai era dator lui Gore Pavel cu careva sume de bani).

Din înscrisurile prezentate la dosar, extrase din blocnot, declarațiile inculpatului Gorea Pavel și declarațiile martorului Grama Vitalie, instanța de apel a reținut, că în legătură cu afacerea cu mere în Federația Rusă, inculpatul Gorea Pavel a accesat un împrumut în sumă de 18 712 euro și 203 181 lei în anul 2012, pe care Gorea Pavel i-a întors în anul 2014, iar la rândul său deși Postolachi Victor a afirmat restituirea a careva sume de bani, acesta nu a prezentat absolut nici o confirmare, ceea ce atestă cert că inculpatul Gorea Pavel a avut dreptul licit de revendicare strict legală a sumelor de bani, în contul datoriilor pentru afacerea eșuată.

Nu a admis instanța de apel nici alegațiile apărătorului părții vătămate Postolachi Victor cu referire la faptul că, datoria acestuia față de Gorea Pavel este o invenție a inculpatului, expusă în scop de apărare, or, anume partea vătămată Postolachi Victor, nu a confirmat prin careva probe sau înscrisuri certe că ar fi restituit careva datorii față de inculpat, cu atât mai mult că, martorul Grama Vitalie, a confirmat circumstanțele expuse de către inculpat prin înscrisuri respective, declarații care au fost depuse sub jurământ.

Instanța de apel a menționat, că declarațiile martorului Grama Vitalie sunt consecvente și coroborează cu alte declarații inclusiv ale martorilor Constantinov Petru și Nogai Roman, care au confirmat existența unei datorii a lui Postolachi Victor față de Gorea Pavel.

7.4. La capitolul stabilirii pedepsei inculpatului Gorea Pavel, instanța de apel a considerat justificată, întemeiată și motivată, sancțiunea penală în formă de amendă, aceasta fiind corectă și proporțională, în raport cu fapta infracțională comisă de către inculpat, precum și urmările prejudiciabile.

Astfel, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. art. 61-71, 76, 77 Cod penal, de faptul că inculpatul a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, având în vedere circumstanțele săvârșirii infracțiunii, și anume comiterea faptei infracționale de samavolnicie, caracteristica inculpatului, împrejurările comiterii faptei infracționale, a considerat justificată aplicarea unei sancțiuni penale în formă de amendă în cuantum de 1 000 unități convenționale, sancțiune care își va atinge pe deplin și ireversibil scopul legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului, în spiritul respectării pe viitor cu strictețe a rigorilor de drept.

7.5. La capitolul soluționării acțiunii civile, instanța de apel a reținut că, în prima instanță, partea vătămată a înaintat acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea sumei de 25 000 lei, prejudiciul moral, dar și cheltuieli judiciare, ulterior aceasta a fost concretizată prin depunerea unei acțiuni civile suplimentare, prin care s-a solicitat încasarea de la Gorea Pavel în beneficiul lui Postolachi Victor a prejudiciului moral în mărime de 25 000 lei și a prejudiciului material în mărime totală de 13 400 lei.

Astfel instanța de apel a considerat pe deplin justificată soluția primei instanțe privind încasarea prejudiciului moral în cuantum de 5 000 lei, având în vedere circumstanțele săvârșirii infracțiunii, urmările acesteia, consecințele faptei pentru pătimit, nemijlocit acțiunile pătimitului, dar și desigur posibilitățile reale materiale ale inculpatului, astfel că suma de 5 000 lei a fost apreciată ca fiind proporțională și echitabilă în raport cu prejudiciul moral suportat de către Postolachi Victor.

Instanța de apel a considerat nejustificate argumentele apelantului, apărătorul pătimitului, la capitolul neîncasării cheltuielilor judiciare în sumă de 3 400 lei, care

s-au format pentru deplasările la ședințele judiciare, în condițiile în care aceste cheltuieli nu se încadrează în cheltuielile compensate obligatoriu conform rigorilor art. 219 alin. (3) Cod de procedură penală, or, la acțiunea civilă au fost anexate unele bonuri de plată a combustibilului la stațiile PECO pentru suma totală de 3400 lei, din data de 06.06.2018, 03.10.2018 și 05.03.2019, pe când la datele vizate, nu au fost desfășurate ședințe de judecată.

Totodată, instanța de apel a considerat corectă dispunerea încasării sumei de 2 600 lei pentru deplasările în ședințele judiciare, sumă care justificat a fost încasată din contul inculpatului, având în vedere că, aceste cheltuieli au fost suportate nemijlocit în legătură cu necesitatea prezentării în ședințele judiciare la examinarea cauzei penale, în cadrul căreia Postolachi Victor are statutul de parte vătămată, iar aceste cheltuieli sunt iminent legate de cauza penală vizată.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, de către avocatul Diaconov Vladimir în numele părții vătămate, de către partea vătămată Postolachi Victor și de către avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Gorea Pavel.

8.1. Procurorul, invocând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei penale.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel la pronunțarea deciziei nu a dat apreciere fiecărei probe în parte și nu a motivat soluția în coroborare cu care probă demonstrează că inculpatul a săvârșit un act de samavolnicie.

Consideră că ambele instanțe neîntemeiat au apreciat critic declarațiile părții vătămate în partea ce ține de restituirea sumelor indicate cu titlu de datorie inculpatului Gorea Pavel, or, însuși inculpatul prin declarațiile sale indică faptul că la 03.09.2013 Postolachi Victor i-a întors suma de 3000 euro, la 28.09.2013 suma de 2000 euro și la 05.12.2013 suma de 3000 euro și ulterior încă suma de 500 euro.

Declarațiile părții vătămate Postolachi Victor se mai confirmă și prin confruntarea din 22.03.2018, dintre el și învinuitul Gorea Pavel, prin care partea vătămată și-a confirmat poziția sa.

La fel, susține că declarațiile părții vătămate sunt confirmate prin declarațiile martorilor, care confirmă, că inculpatul Gorea Pavel împreună cu persoanele nestabilite de organul de urmărire penală, au comis actul de șantaj, acțiuni însoțite de amenințarea cu moartea și cu aplicarea violenței fizice față de partea vătămată.

Astfel, totalitatea probelor sus-indicate, confirmă cu exactitate intenția inculpatului de extorcare de fonduri de la victima Postolachi Victor și nicidecum exercitarea arbitrară a unui drept real sau presupus în privința lui, *ori procesele-verbale cu privire la interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice din 02.01.2018, 09.01.2018 și din 12.03.2018* demonstrează discuția inculpatului Gorea Pavel cu persoanele în privința cărora urmărirea penală a fost disjunctă. La fel, în cadrul interceptărilor se constată că inculpatul discută cu partea vătămată, amenințându-l cu răfuiala fizică în caz că nu va restitui pretinsele datorii bănești.

Susține, că implicarea persoanelor necunoscute la comiterea infracțiunii de șantaj împreună cu Gorea Pavel este confirmată și prin declarațiile martorilor

Lăpușneanu Valeriu, Coșpormac Valeriu, Postolachi Zinaida, Postolachi Ana și Coșpormac Sorina, care au confirmat prezența lui Gorea Pavel în locul comiterii actelor de șantaj.

Pentru a combate poziția instanței de apel, acuzarea indică asupra faptului că, fapta prejudiciabilă a infracțiunii de șantaj constă dintr-un complex de acțiuni, acțiunea principală este manifestată în modalitatea normativă alternativă exprimată prin cererea de a transmite bunurile proprietarului, la caz *însoțită de amenințare și aplicarea forței fizice*, iar cerința înaintată de făptuitor este caracterizată printr-o solicitare insistentă și categorică, având un caracter ultimativ, de a i se pune gratuit la dispoziție acestuia bunuri, care îi dau dreptul să dispună de aceste bunuri ca de ale sale proprii.

La delimitarea șantajului de samavolnicie, instanța de apel a stabilit că inculpatul Gorea Pavel avea dreptul legitim, de posesie asupra sumei de bani solicitate prin amenințare și aplicarea forței fizice, însă, nu a ținut cont de faptul că acțiunea principală în cazul infracțiunii de șantaj se poate înfățișa prin modalitatea *de a cere transmiterea unor bunuri, precum și săvârșirea unor acțiuni cu caracter patrimonial*.

Consideră acuzatorul de stat că, instanța de apel a aplicat incorect prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală și a dat o apreciere improprie probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, ori, reieșind din faptele constatate în decizia Curții de Apel Chișinău, inculpatul nu a avut scop de șantaj, pe când fapta incriminată lui Gorea Pavel poate fi încadrată doar dacă făptuitorul exercită un drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite - cerând să-i fie transmise bunuri sau dreptul asupra unor bunuri, ori să fie săvârșite în folosul lui acțiuni cu caracter patrimonial - doar în aceste cazuri nu există temeiul aplicării art. 189 Cod penal. Pentru a aplica calificativul samavolnicie, situație care o individualizează în raport cu infracțiunea specificată la art. 189 Cod penal, constă în aceea că făptuitorului îi aparține un drept prevăzut de lege sau el consideră că are un asemenea drept.

În opinia recurentului, instanța de apel nu a motivat care probe demonstrează că suma de bani solicitată prin șantaj îi aparține de drept inculpatului, cât și metoda de a obține suma solicitată, amenințarea cu violența și vătămarea corporală a lui Postolachi Victor, săvârșită de mai multe persoane la solicitarea inculpatului Gorea Pavel. Ori cerința inculpatului săvârșită prin șantaj, pe care o maschează sub pretinsa datorie, nu este demonstrată prin careva probe, la caz nefiind prezentate careva înscrisuri certe care ar demonstra că partea vătămată are careva datorii față de inculpat.

Consideră că urmau a fi apreciate ca fiind declarative depozițiile martorului Grama Vitalie precum că el a împrumutat lui Gorea Pavel 10 000 euro și peste câteva zile suma de 100 000 lei, or, aceste alegații nu au fost confirmate prin careva documente (contracte de împrumut, recipise etc), ori existența unui împrumut în valoare mai mare de 1000 lei decade cu proba cu martori, ori asemenea declarații nu pot fi puse la baza unei sentințe sau decizii fără careva probe materiale.

8.2. Avocatul Diaconov Vladimir în numele părții vătămate Postolachi Victor, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 1), 6), 8), 12)

Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei penale.

În susținerea argumentelor recurenței menționează că cauza penală de învinuire a lui Gorea Pavel a fost examinată incorect de către Judecătoria Chișinău, cu încălcarea prevederilor legale și anume art. 40 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO.

Coroborând prevederile art. 40 alin. (1) Cod penal cu speța în cauză, recurenții consideră că fapta prejudiciabilă a fost săvârșită de către Gorea Pavel în satul Cornești, raionul Ungheni, astfel competentă de a examina cauza penală din speța este Judecătoria Ungheni, dar nu Judecătoria Chișinău.

Cu privire la condamnarea lui Gorea Pavel în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, consideră că acțiunile inculpatului nu au fost corect recalificate de către instanțele de fond, prin ce și-au depășit atribuțiile de serviciu. Mai mult, a fost modificată din oficiu învinuirea, fiind recalificate faptele săvârșite de către Gorea Pavel de către instanțele judecătorești fără a pune în discuție în cadrul cercetării judecătorești necesitatea recalificării faptei, lipsind partea vătămată de dreptul de a combate necesitatea recalificării.

Susțin că acțiunile lui Gorea Pavel corect au fost încadrate de către acuzatorul de stat în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, deoarece

- la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar confirma faptul, că Postolachi Victor ar avea careva obligații față de inculpat;

- partea vătămată nu a cunoscut că inculpatul a împrumutat careva sume bănești;

- amenințările lui Gorea Pavel sunt reflectate în convorbirile cu persoane necunoscute și cu partea vătămată expuse în stenogramele anexate la materialele cauzei penale (vol. I f.d. 80-91, vol. 2 f.d. 74-79, 104-120, 145-159);

- inculpatul a recunoscut că a primit de la partea vătămată suma invocată de către ultimul, și anume 8500 euro și 46000 lei, ceea ce constituie aproximativ 11500 euro, nefiind necesară prezentarea de alte probe, iar faptul că inculpatul dorește mai mult, nu înseamnă că există o datorie a părții vătămate față de acesta;

- instanța recunoaște pe de o parte prin sentință că inculpatul nu s-a putut adresa în instanța de judecată pentru a încasa o datorie, deoarece nu are nici un înscris pentru a proba presupusa datorie, dar pe de altă parte constată precum că partea vătămată are datorie față de inculpat și ultimul o pretinde legal;

- instanțele de fond au pus la baza învinuirii inculpatului un caiet prezentat de Gorea Pavel, care nu poate lua locul unei recipise sau a unui contract și care nu a fost cercetat în cadrul ședințelor de judecată de către nici o instanță.

Cu referire la acțiunea civilă recurenții menționează, că prejudiciul moral în mărime de 25 000 lei constă din suferințele psihice și morale legate de disconfort, apariția stărilor de stres, încât partea vătămată a trecut prin depresie, frica pentru siguranța familiei, iar prejudiciul material constă din cheltuielile de judecată suportate în acest proces și constituie 10000 lei cheltuielile pentru asistența juridică, fapt confirmat prin bonul de plată seria ED nr. 778084 din 16.05.2018 și cheltuielile de deplasare pentru prezența la 17 ședințe de judecată, a câte 200 lei pentru o deplasare, în mărime de 3400 lei. Cheltuielile de judecată în total constituie

13400 lei, astfel, consideră că neîntemeiat instanțele de fond au admis parțial acțiunea civilă.

8.3. Partea vătămată Postolachi Victor, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel nu s-a pronunțat referitor la motivele invocate în apelurile declarate de procuror și avocatul părții vătămate privind condamnarea inculpatului Gorea Pavel în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, ci dimpotrivă bazându-se pe aceleași probe descrise în sentință, cu aceeași constatare și motivare l-a condamnat pe inculpatul Gorea Pavel de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

Astfel consideră că, soluția instanței de apel, în partea menținerii recalificării faptelor comise de inculpat din prevederile art. 189 Cod penal în cele ale art. 352 Cod penal, este afectată de erori de drept, or, instanța de apel a încălcat prevederile legii, precum și nu a ținut cont de practica judiciară.

Susține, că vinovăția inculpatului Gorea Pavel în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (5) Cod penal, este dovedită prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Postolachi Victor (Vol.III, f.d.124-131), (Vol.IV, f.d.50-52); declarațiile martorilor Coșpormac Valeriu (Vol.III, f.d.138-141); Lăpușneanu Valeriu (Vol.III, f.d.149-152); Postolachi Zinaida (Vol.III, f.d.186-189); Postolachi Ana (Vol.III, f.d.190-193); Coșpormac Sorina (Vol.III, f.d.195-197); precum și probele materiale administrate la caz, și anume: procesul-verbal din 26.02.2018, de consemnare și certificare a măsurii speciale de investigație privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor dintre Gorea Pavel și Postolachi Victor care au avut loc la 23.01.2018 în xxxxx (Vol.1, f.d.77-93); procesele-verbale cu privire la interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice din 02.01.2018, din 09.01.2018 și din 12.03.2018, prin care au fost stenografiate discuțiile telefonice pertinente, purtate de abonatul postului de telefonie mobilă cu numărul SIM: xxxxx, care potrivit materialelor cauzei penale aparține învinutului Gorea Pavel (Vol.II, f.d.69-79; 99-120; 139-161); raportul de analiză operațională din 22.03.2018, întocmit de Centrul Analiză a Informațiilor INI în urma examinării descifrărilor convorbirilor telefonice de intrare - ieșire, efectuate de pe posturile de telefonie mobilă cu numerele SIM: xxxxx, de care se folosește învinutul Gorea Pavel, xxxxx, de care se folosește partea vătămată Postolachi Victor, xxxxx de care se folosește suspectul Margarint Gheorghe și xxxxx de care se folosește suspectul neidentificat (Vol.II, f.d.47- 53); procesul-verbal de percheziție din 28.02.2018, efectuată la domiciliul lui Gorea Pavel (Vol.II, f.d. 189-192); procesul-verbal de examinare din 22.03.2018, a telefonului mobil de model „Iphone 5”, cu numărul de IMEI: xxxxx și cartela SIM „Moldcell” cu numărul xxxxx (Vol.II, f.d.193-202); procesul-verbal de confruntare din 22.03.2018, efectuată între partea vătămată Postolachi Victor și învinutul Gorea Pavel, în cadrul căreia ambii și-au menținut declarațiile sale anterioare (Vol.II, f.d.240-247).

8.4. Avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Gorea Pavel, invocând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea

unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta incriminată, prevăzută de art. 189 alin. (5) Cod penal, nu a fost săvârșită de inculpat, iar acțiunile acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal.

În susținerea argumentelor avansate în recurs, apărarea menționează că atât la faza urmăririi penale, când a fost pus sub învinuire de către procuror, cât și în instanța de judecată, inculpatul Gorea Pavel nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, or, este total absurd a se considera, că Gorea Pavel ar fi urmărit un scop de profit în cazul pretinderii sumelor bănești de la Postolachi Victor, în condițiile când cercetarea judecătorească și toate probele demonstrează clar că inculpatul a cerut doar restituirea datoriei pe care pătimitul o avea de mai mult timp și în legătură cu care anume inculpatul a rămas păgubit, deoarece datoria lor comună ce a născut din afacerea eșuată cu merele, a restituit-o pe deplin finanțatorului Grama Vitalie, din surse proprii.

Cele enunțate denotă, că chiar și în cazul conturării pretinderii de către inculpatul Gorea Pavel a banilor datorăți de Postolachi Victor, în afara acțiunilor celor 3 necunoscuți, care nu au fost coordonate și organizate de el, aceste acțiuni ale inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii de șantaj, dar nici a celei de samavolnicie.

Din probele cercetate în instanțele de fond, nu reiese că Gorea Pavel l-ar fi amenințat direct vreodată pe Postolachi Victor cu moartea sau vătămarea integrității corporale, iar partea vătămată a indicat, că despre careva amenințări i-ar fi transmis o rudă de a sa în mod verbal. Asemenea declarații indirecte, nicidecum nu pot avea caracterul perceptibilității părții vătămăte Postolachi Victor de a lua în serios amenințările lui Gorea Pavel, care nu s-au materializat nici printr-o acțiune directă concretă. Or, anume aici trebuia, ca instanța, să delimiteze acțiunile celor 3 persoane necunoscute, care se pretinde că l-ar fi acostat fizic pe Postolachi Victor și acțiunile lui Gorea Pavel, care de-a lungul timpului nu a făcut decât să își pretindă datoria bănească pe care o avea pătimitul față de el urmare a insuccesului afacerii comune cu merele în Rusia.

Reiterează că acuzatorul de stat nu a demonstrat prin probe pertinente că inculpatul Gorea Pavel a cerut de la Postolachi Victor transmiterea sumelor bănești, aplicând violența fizică sau amenințarea cu asemenea violență, iar prima instanță eronat a stabilit că acțiunile incriminate inculpatului preiau forma culpabilității acestuia în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Mai mult, cercetarea judecătorească a scos clar în evidență, că între pătimit și inculpat a existat și s-a materializat un contract de societate civilă (afacerea cu merele în Rusia), urmare la acest contract, Gorea Pavel nu a dobândit nici un venit, iar datoria către finanțatorul afacerii Grama Vitalie a restituit-o în cea mai mare parte personal, din surse proprii.

Constatând că fapta nu a fost săvârșită de inculpat sau că acțiunile sale nu întrunesc elementele infracțiunii, instanțele de fond, urmau să emită o sentință de achitare a persoanei, dar nu de culpabilitate pentru o infracțiune în temeiul căreia nici măcar nu a fost pornită urmărirea penală.

Corespunzător, susține că acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, urma a fi integral respinsă.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse, ca inadmisibile, din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

9.1. *Cu referire la recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, de către avocatul Diaconov Vladimir în numele părții vătămate și de către partea vătămată Postolachi Victor.*

Colegiul penal lărgit atestă că titularii cererilor de recurs, în esență, au o poziție unică pentru care pledează în recursuri, și anume invocă dezacordul cu soluția instanțelor de fond de reîncadrare a acțiunilor inculpatului Gorea Pavel din prevederile art. 189 alin. (5) Cod penal în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, solicitând casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei pentru rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă, că titularii recursurilor invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 1), 6), 8), 12) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când:

1) nu au fost respectate dispozițiile privind competența după calitatea persoanei;
6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde;

12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În primul rând instanța de recurs va respinge argumentele din recursul avocatului Diaconov Vladimir în numele părții vătămate Postolachi Victor, prin care se invocă faptul, că cauza penală de învinuire a lui Gorea Pavel a fost examinată incorect de către Judecătoria Chișinău, deoarece fapta prejudiciabilă a fost săvârșită de către Gorea Pavel în satul xxxxx, astfel în opinia acestuia competentă de a examina cauza penală din speță este Judecătoria Ungheni, argumente pe care

recurentul le atribuie temeiului de casare prevăzut la pct. 1) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

La acest segment Colegiul penal lărgit ține să menționeze, că potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Studiind materialele dosarului Colegiul penal lărgit atestă, că avocatul părții vătămate nu a invocat încălcarea competenței teritoriale în materie penală nici în fața primei instanțe și nici în instanța de apel, iar invocarea acestor argumente la faza examinării cauzei în ordine de recurs este apreciată ca inadmisibilă.

În al doilea rând instanța de recurs atestă că avocatul Diaconov Vladimir în numele părții vătămate Postolachi Victor a invocat în recurs, la mod general, temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.

Din conținutul normei enunțate se desprind două situații:

- când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii; *sau*

- când instanța nu este în drept să se pronunțe asupra altei fapte decât cea care a constituit obiectul învinuirii formulate. În acest caz este permisă numai reîncadrarea aceleiași fapte în baza unei legi mai blânde.

La caz, Colegiul penal lărgit conchide că recursul avocatului Diaconov Vladimir în numele părții vătămate Postolachi Victor nu este motivat din punctul de vedere al prezenței căreiva erori de drept prevăzute la articolul invocat, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

De fapt, criticile recurentului se axează pe dezacordul cu reîncadrarea juridică înfăptuită de către instanțele judecătorești în privința faptelor inculpatului Gorea Pavel, însă aceste argumente sunt incidente cazului de casare prevăzut de pct. 12) alin. 1) art. 427 Cod de procedură penală, care va fi analizat *infra*.

În al treilea rând, analizând argumentele recursurilor declarate de procuror, de către avocatul părții vătămate și de către partea vătămată, prin prisma temeiurilor de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că erorile invocate nu se confirmă la examinarea acestei cauze penale, dat fiind faptul, că instanța de apel a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza

probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, conform prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În contextul celor enunțate, instanța de recurs apreciază ca fiind declarative argumentele expuse în recursul părții vătămate Postolachi Victor cu referire la faptul, că instanța de apel nu s-a pronunțat la motivele invocate în apelurile părții acuzării prin care s-a solicitat condamnarea lui Gorea Pavel în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, or, din conținutul deciziei recurate se deduce că instanța de apel a desfășurat motivele pentru care a ajuns la concluzia respingerii acestor argumente și necesitatea reîncadrării faptelor inculpatului în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal. Astfel, că simplul dezacord al recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel nu constituie temei de casare a deciziei supuse recursului.

La fel, nu constituie temei de admitere a recursului, nici alegațiile avocatului Diaconov Vladimir în numele părții vătămate prin care se susține că instanța de judecată a recalificat faptele săvârșite de către inculpatul Gorea Pavel, fără a pune în discuție acest fapt în cadrul cercetării judecătorești, considerând că în acest mod partea vătămată a fost lipsită de dreptul la apărare. Or, dezacordul cu soluția de recalificare a faptelor inculpatului a fost invocată atât de către acuzatorul de stat, cât și de partea vătămată și apărătorul său în cererile de apel, acestea constituind și obiectul apelului.

În continuare, instanța de recurs ține să accentueze și faptul, că atât procurorul cât și partea vătămată Postolachi Victor, dar și avocatul părții vătămate Diaconov Vladimir critică modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, considerând că probele administrate confirmă vinovăția inculpatului Gorea Pavel anume în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (5) Cod penal, însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Din aceste considerente, Colegiul penal nu examinează criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform învinuirii incriminate.

În continuare, analizând argumentele titularilor cererilor de recurs formulate prin prisma temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de

procedură penală, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea sunt nefondate și urmează a fi respinse.

Astfel, la acest aspect se va reține că potrivit rechizitoriului, Gorea Pavel a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (5) Cod penal, șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violență persoana, săvârșită de mai multe persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață și sănătate, prin amenințare cu moartea și în proporții mari.

Totodată, de către prima instanță inculpatul Gorea Pavel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, samavolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, însoțită de amenințare cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, soluție care în această parte a fost menținută și de către instanța de apel.

Colegiul penal constată că instanța de apel a dat o argumentare amplă soluției pronunțate, apreciind just că probatoriul administrat dovedește săvârșirea de către inculpatul Gorea Pavel anume a infracțiunii de samavolnicie, or, ultimul a pretins de la partea vătămată Postolachi Victor, de a-i restitui suma de bani, care s-a format din împrumuturi pentru afacere, dar și pierderi care au survenit, astfel acesta și-a exprimat în mod arbitrar dreptul său legitim, cu încălcarea ordinii de drept.

Deși recurenții consideră că inculpatul Gorea Pavel a săvârșit infracțiunea de șantaj, deoarece a pretins o datorie pe care nu a putut să o probeze, Colegiul penal reține că instanța de apel a constatat cu certitudine atât din declarațiile inculpatului Gorea Pavel, cât și din relatările părții vătămate Postolachi Victor și ale martorilor Coșpormac Valeriu, Lăpușneanu Valeriu, Postolachi Zinaida, Postolachi Ana, Coșpormac Sorina, Grama Vitalie, Caracaș Ion, Nogai Roman și Constantinov Petru, că inculpatul Gorea Pavel și Postolachi Victor au desfășurat anterior o afacere ce ține de exportul merelor în Federația Rusă.

Totodată, deși inițial partea vătămată Postolachi Victor a negat că ar fi cunoscut că inculpatul a luat împrumut pentru afacerea în care s-au implicat, ulterior a recunoscut că a avea la cunoștință despre acest fapt. Mai mult, partea vătămată a recunoscut nemijlocit faptul că îi era dator inculpatului Gorea Pavel cu jumătate din suma pe care ultimul a achitat-o.

Astfel, nu pot fi reținute argumentele aduse de către partea acuzării cu privire la lipsa probatoriului care ar demonstra că inculpatul Gorea Pavel a împrumutat careva sume de bani pentru dezvoltarea afacerii comune cu Postolachi Victor, întrucât în acest sens instanța de apel a reținut declarațiile martorului Grama Vitalie ca fiind consecvente și care coroborează cu alte declarații inclusiv ale martorilor Constantinov Petru și Nogai Roman, prin care se confirmă existența unei datorii a lui Postolachi Victor față de Gorea Pavel.

Față de cele ce preced Colegiul penal lărgit ține să menționeze, că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, corect a ajuns la concluzia că faptele inculpatului Gorea Pavel întrunesc toate elementele constitutive ale infracțiunii de samavolnicie, și anume exercitarea unui drept presupus legitim în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, cu cauzarea de daune intereselor persoanelor fizice, însoțită de amenințare cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

Prin urmare în speță nu și-a găsit confirmare eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, invocată de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, de către avocatul Diaconov Vladimir în numele părții vătămate și de către partea vătămată Postolachi Victor, fapt ce impune respingerea acestor recursuri ca inadmisibile.

Distinct de cele mai sus menționate, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că nu pot constitui temei de admitere a recursului declarat de avocatul Diaconov Vladimir în numele părții vătămate, nici alegațiile cu referire la dezacordul pe marginea soluționării acțiunii civile, or, potrivit practicii judiciare, în materia despăgubirilor, materiale sau morale, nu există temei de casare care să îngăduie instanței de recurs să reaprecieze cuantumul acțiunii civile. În recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite și stabilite de instanța de fond.

9.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Gorea Pavel.

Colegiul penal atestă, că apărarea invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și în cazul când 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Analizând argumentele formulate de recurent prin prisma temeiurilor de casare invocate, Colegiul penal lărgit constată că în esență, apărarea pledează pentru soluția de achitare a inculpatului Gorea Pavel de sub învinuirea înaintată de către organul de urmărire penală în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, în același timp considerând că nici soluția instanțelor de fond privind reîncadrarea faptelor inculpatului în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, nu este corectă, deoarece acțiunile acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii.

Colegiul penal lărgit constată însă că temeiul invocat de recurent, și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare în urma cercetării materialelor cauzei, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin decizia adoptată corect a ajuns la concluzia, că faptele inculpatului Gorea Pavel întrunesc elementele infracțiunii de samavolnicie, astfel că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Referitor la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, invocat de recurent, Colegiul penal menționează că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii” se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

La caz, în susținerea opiniei privind necesitatea pronunțării unei sentințe de achitare, apărarea prezintă propria versiune referitor la faptele descrise în sarcina inculpatului Gorea Pavel, bazată pe interpretarea probatoriului, chestiune ce nu reprezintă obiect de judecare în ordine de recurs, așa cum a fost menționat supra.

Totodată, instanța de recurs atestă că argumentele din recursul apărării sunt preponderent aceleași care au fost invocate și în cererea de apel, constituind obiect de examinare în cadrul judecării cauzei la etapa respectivă.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind recunoașterea vinovăției inculpatului Gorea Pavel în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, samavolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, însoțită de amenințare cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

În sensul dat, instanța de apel întemeiat a subliniat, că acțiunile inculpatului Gorea Pavel, manifestate prin exercitarea dreptului său legitim de restituire a datoriei au depășit limitele legale, odată cu situația în care acesta a recurs la încălcarea ordinii de drept stabilite de legislația civilă și procesual civilă, vizând procedura de revendicare a banilor.

Prin urmare, în cursul judecării cauzei în ordine de apel cât și în prima instanță au fost prezentate probe care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea anume a infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, totodată instanțele au motivat pe deplin că probatoriul administrat nu dovedește învinuirea adusă inculpatului în baza art. 189 alin. (5) Cod penal.

Concluziile instanței de apel privind vinovăția inculpatului sunt descrise detaliat în descriptivul deciziei recurate, pe care instanța de recurs și le însușește considerând că nu este necesară reiterarea acestora.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță și menținută de instanța de apel, iar în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel sau recurs eventual, o curte poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*Hotărârea CEDO Garcia Ruiz contra Spaniei, Helle contra Finlandei*).

Subsidiar, Colegiul penal lărgit ține să accentueze, că deși atât în cererea de apel, cât și în recurs partea apărării consideră că instanțele de fond urmau să-l achite pe Gorea Pavel de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că acțiunile acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii, totuși la terminarea urmăririi penale, avocatul Bordian Radion a depus o cerere prin care a solicitat reluarea urmăririi penale și reîncadrarea acțiunilor învinuitului Gorea Pavel în temeiul art. 352 alin. (2) Cod penal.

Având în vedere cele relatate, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune respingerea recursului ordinar declarat de către avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Gorea Pavel, ca inadmisibil.

10. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, de către avocatul Diaconov Vladimir în numele părții vătămate și de către partea vătămată Postolachi Victor și de către avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Gorea Pavel, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, în cauza penală în privința lui **Gorea Pavel xxxxx**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **02 iulie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion